

A vendégszerkesztő jegyzete

Tisztelt Olvasó!

Egy olyan lapszámot tart a kezében, amelyben a Miskolci Egyetem oktatóinak, kutatóinak az írásain keresztül bepillantást adtunk abba, hogy milyen pedagógiával, tanárképzéssel kapcsolatos kihívásokat fogalmazunk meg, és milyen területeken folytatunk kutatásokat az egyetemen.

Mivel a Miskolci Egyetem kiemelt figyelmet fordít a tanárképzésre, a hallgatók sokoldalú fejlesztésére, az írások között olyan, a hallgatói kompetenciák fejlesztését célzó programokkal is foglalkoztunk, amelyek segítik az aktív, tudatos állampolgárrá válást: *Életvilágok találkozása – egy egyetemi ösztöndíjprogram rejtett tanterve, oktatási mellékhatásai; Service learning: a tanulási célú közösségi szolgálat. Egy útkereső reflexiói; Vállalkozói kulcskompetenciák az oktatásban*. Az első említett írásban bemutattuk a harmadik misszió feladataihoz illeszkedő Tanítsunk Magyarorszáért ösztöndíjas mentorprogramnak a hallgatókra kifejtett hatását, fókuszba állítva, hogy a program deklarált céljainak – a hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók mentorálásának – sikeres megvalósulása mellett a társadalmi hasznosság jelentős részét a program működtetése közben létrejött „oktatási melléktermék”, vagyis a program rejtett tanterve adja. A Miskolci Egyetem élen jár az iskolai közösségi szolgálat eredményes megszervezésében; a második említett írás a hallgatók felkészítését segítő *service learning* koncepciójának és alapelveinek a vizsgálatával foglalkozik, a harmadik szöveg pedig, az előzőekhez tartalmában erősen kapcsolódva, a vállalkozáshoz szükséges kulcskompetenciákat és az oktatásukkal kapcsolatos modelleket, tapasztalatokat mutatja be.

Az osztályterembe nyitottunk be két írással. *A Hogyan oktathatunk művészfilmet közoktatásban? – A filmpedagógia néhány kimondatlan, kibeszéletlen előfeltevéseiről* című esszé a művészfilm filmpedagógiai „szerepeltetésének” lehetőségét vizsgálja, míg a *Jól nevelni – Gondolatok a művészetalapú módszerek népszerűsítésének érdekében* című tanulmányban a művészet-alapú módszerek, szűkebb értelemben a művészetpedagógia és a „művészettel nevelés” fogalmának áttekintésére és rendszerezésére vállalkozik a szerző, aki néhány, az oktatói-pedagógusi munkájában alkalmazott konkrét tevékenységet is bemutat, azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a művészetek szerepére és fontosságára a tanári-nevelői szakmában.

A Kitekintés a német tanárképzésre – Az iskolai gyakorlatok című írás azért fontos az oktatással foglalkozó szakemberek számára, mert segít az új felsőoktatási képzési és kimeneti követelmény fókuszában álló, gyakorlatorientált tanárképzés megszervezésében. Az írásban megválaszolandó kérdések sorával találjuk szemben magunkat, amelyek közül talán a legizgalmasabb az, hogy milyen tanulással szolgálhat az átalakuló magyar tanárképzés számára a német példa, illetve hogyan történik az elmélet és a gyakorlat egyensúlyának a megteremtése és összekapcsolása Németországban. Ezekre a kérdésekre a szerző a legújabb elektronikus és nyomtatott német nyelvű források kutatásával keresi a választ.

Közvetetten a közoktatás eredményességét segíti, de a felsőoktatásban megjelenő hallgatók hatékony képzésével foglalkozik a *Láss, ne csak nézz! – A pedagógushallgatók tudatos hospitálásának elősegítése az osztálytermi státuszviszonyok megfigyelésén keresztül* című tanulmány, amely a pedagógushallgatók gyakorlóterepi hospitálására fókuszál, illetve annak a dilemmának a feloldására, hogy a hallgatók hogyan készíthetők fel arra, hogy az iskolai gyakorlat alatt tapasztaltakat saját pedagógiai kompetenciájuk fejlesztésére fordítsák.

Az írásközött találunk olyat is, amelyik nemcsak a pedagógusképzésre, hanem az „iskolahasználók” közül a szülőkre is ráirányítja a figyelmet. A *Családi stratégiák a hat- és nyolcosztályos gimnáziumokba irányuló felvételi folyamatban* című tanulmány azt vizsgálja, hogy milyen kevésbé ismert tényezők szükségesek a sikeres továbbtanuláshoz, felvételihez, és a család milyen kihívásokkal néz szembe e siker elérése érdekében.

Fontos írás az Országos Neveléstudományi Konferencián (ONK) egy szimpózium keretében bemutatott, a lapban *Innovatív helyzetkép a gyakorlatorientált tanárképzés megújításáról* címmel közölt összefoglaló. Az eseményen a Miskolci Egyetem Tanárképző Intézetének oktatói osztották meg a gondolataikat az egyik legaktuálisabb kérdésről, a tanárképzés megújításához kapcsolódó kutatásokról, az eddig megtett és tervezett lépésekről. A konferencia címéhez igazodva a tartalom a globális, rendszerszintű változás tényezői közül a 21. században szükséges képességekhez, ezek oktatási rendszerben történő megjelenéséhez, illetve ezzel párhuzamosan a pedagógusok által pályára lépésekor megélt esélyegyenlőtlenségek csökkentéséhez kapcsolódik. A Miskolci Egyetemen kidolgozott, a gyakorlatorientált tanárképzés megújítását célzó innováció egy pilotprojekt keretében valósult meg. A koncepció gyakorlati jelentőségét növeli, hogy az elképzelést az egyetemi tanárképző központok főigazgatói megismerték, és ez segítséget nyújthat az új képzési és kimeneti követelmények teljesítéséhez.

A lapszám Szemle rovatában olvasható recenzió egy kiemelkedő hírértékű megjelenéssel foglalkozik; a szakma számára az év utolsó harmadában megszületett és elérhetővé vált az oktatási szakembereket és tanárképzésben részt vevő hallgatókat megcélzó mű, *A didaktika kézikönyve – Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. A kiadvány nem tankönyv, hanem kézikönyv, amely a pedagógiának a tanulás támogatásával foglalkozó tudományterületek rendszerező összefoglalására vállalkozik. A mű az *Akadémiai Kiadó* gondozásában jelent meg, főszerkesztője Falus Iván professzor.

Kedves Olvasó! A megjelentetett írásokkal szakmai feltöltődését kívántuk segíteni. Reméljük, sikerült!

K. Nagy Emese
vendégszerkesztő